

دستور جلسه هشتاد و هفتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

تاریخ	مقررات و رویه اجرایی - دستور جلسه شماره (۲)	شناسه
۱۴۰۲/۰۷/۰۴		
عنوان بررسی مشکلات تأمین و تخصیص ارز کالاهای اساسی با اولویت گروه ۲۱ و ۲۲		
مرجع طرح موضوع اتاق مشترک ایران و امارات		
<p>شرح دستور</p> <p>بانک مرکزی بخشنامه شماره ۰۱/۲۶۱۶۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ را به منظور مدیریت بازار ارز و جلوگیری از ایجاد درخواست‌های غیر واقعی تخصیص ارز از محل منابع این بانک، نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) و ارز حاصل از صادرات دیگران جهت واردات کالا و خدمت توسط بخش غیردولتی ابلاغ نمود. براساس این ابلاغیه؛ بانک موظف است در زمان ایجاد/تمدید گواهی ثبت آماری (بابت اصل و کارمزد) متناسب با زمان ایجاد و نوبت تمدید گواهی ثبت آماری نسبت به مسدودسازی معادل ریالی مبلغ ارزی مورد درخواست به نرخ فروش حواله ارز مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) در حساب‌های متقاضی نزد آن بانک به عنوان سپرده تخصیص ارز اقدام کند. طبق این بخشنامه اگر واردکننده بخواهد برای دریافت ارز نیما، ثبت سفارش کند، بخشی از وجوه ریالی او مسدود خواهد شد. این وجه ریالی معادل درصدی از رقمی خواهد بود که واردکننده درخواست ارز کرده است. به این ترتیب، هنگام ایجاد گواهی ثبت آماری ۵ درصد، در زمان تمدید اول ۱۰ درصد و در زمان تمدید دوم نیز ۱۵ درصد از سپرده شخص مسدود خواهد شد. همچنین به هنگام تمدید سوم و چهارم نیز به ترتیب ۳۵ و ۶۰ درصد از سپرده شخص بلوکه می شود. از زمان تمدید پنجم به بعد نیز کل سپرده مسدود خواهد شد. لازم به ذکر است طبق بندهای (۶) و (۷) این بخشنامه کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی منوط به تأیید معاون وزیر وزارتخانه ذی ربط (مبنی بر شمول کالای اساسی و نهاده‌های دامی) و نیز گندم از شمول مفاد بندهای فوق الذکر مستثنی است. همچنین دارو و تجهیزات پزشکی (دارای مجوز صادره از سوی سازمان غذا و دارو در ثبت سفارش مربوطه) از شمول مفاد بندهای این بخشنامه مستثنی است؛ لیکن به گفته واردکنندگان کالاهای اساسی این فرآیند با توجه به محدود بودن ارز ۲۸۵۰۰ و نرخ تثبیتی ارز و محدود بودن منابع ارزی و سهمیه بندی برای کالاها، تغییر گروه‌های کالایی و کد تعرفه‌ها برای تأمین ارز ۲۸۵۰۰ در تالار اول برای گروه ۲۱ و ارائه ارز در تالار دوم برای گروه ۲۲، عدم تأیید و نظر به موقع و منظم و به صورت سیستمی دستگاه‌های متولی برای تخصیص ارز، مسدودسازی و سپرده‌گذاری برای ایجاد گواهی ثبت آماری، عدم وجود کارگزاری مشخص و ثابت و تغییر آنها، وجود هزینه بالا در تمدید ثبت سفارش، دارای ایرادات و مشکلاتی است و این بند از بخشنامه به درستی اجرا نمی‌شود و تخصیص و تأمین ارز به صورت مناسب صورت نمی‌پذیرد.</p>		
<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p> <p>۱- فرآیند تأیید تخصیص ارز و ارسال حواله برای ارزهای ترجیحی (معادل ۲۸۵۰۰ دلار) نیاز به تأیید مدیران یا افراد به شکل تشخیص فردی در سازمان غذا و دارو و جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی دارد. لازم به ذکر است تأیید سیستمی این رویه سال‌ها در سازمان غذا و دارو جاری بوده ولی در چند ماه گذشته بصورت دستی انجام می‌گیرد که منجر به نارضایتی فعالان شده و با کمبود دارو زمینه ایجاد بحران را فراهم ساخته است. همچنین خروجی‌های بررسی اعم از پذیرش و یا رد به صورت شفاف نیز اعلام نمی‌شود و دستگاه‌های متولی دیگر اعلام می‌کنند که نظر دستگاه مربوطه برای آنها به صورت سیستمی قابل رویت نمی‌باشد.</p>		

دستور جلسه هشتاد و هفتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

۲- پس از تأیید و أخذ نظر دستگاه نیز فرآیندهای پرداخت بسیار طولانی توسط کارگزاران بانک مرکزی مانند نیکو یا کارگزاران خارجی از دیگر مشکلات فعالان این حوزه است که حدود دو تا سه ماه پس از تأمین وجه به ذینفعان واردکننده پرداخت انجام می شود.

۳- با وجود ارزی مشخص و ناچیز واردات اقلام دارویی (نسبت به صنایع دیگر)، همچنان کارگزاری مشخص و ثابتی برای انتقال ارز دارو وجود نداشته و فعالان این صنعت، پس از طی مراحل طولانی و پیچیده در سازمان غذا و دارو، مدام مجبور به تغییر فیش ارزی و تغییر کارگزاری فعال می باشند، حال آنکه اخبار تغییر کارگزاری نیز به موقع به اطلاع شرکتها نمی رسد و پس از چند هفته پیگیری از سازمان مربوطه متوجه تغییر کارگذار و از سرگیری درخواست تخصیص ارز می شوند.

۴- تخصیص ارز متناسب با نیاز صنعت داروهای دام و طیور توسط سازمان دامپزشکی و صنعت دارو و تجهیزات پزشکی توسط سازمان غذا و دارو طی ۶ ماهه گذشته صورت نگرفته و این موضوع باعث ایجاد اختلال در این صنعت شده است که هزینه های زیادی نیز بر واحدهای تولیدی و فعالان اقتصادی تحمیل می کند.

۵- به گفته فعالان اقتصادی، در وزارت جهاد کشاورزی نظر و تأیید دستگاه متولی زمانی به گواهی ثبت آماری اضافه می شود که کالا در گمرک کوتاژ شده باشد و این زمانی است که فروشنده اجازه ترخیص و تخلیه به مشتری داده باشد اما از آنجا که فروشنده به علت عدم تخصیص و تأمین ارز، پول خود را دریافت نکرده است، این اجازه را به مشتری نمی دهد و واردکنندگان مجبور هستند که تسهیلات ارزی و یا ریالی برای ترخیص کالا اخذ و به هر طریق با فروشنده تسویه نمایند.

۶- واردکنندگان به هنگام ایجاد گواهی ثبت آماری می بایستی نسبت به مسدود کردن ۵ درصد اقدام نمایند که این موضوع سبب رقابت ناسالم فی مابین بانکها و موسسات اعتباری شده است، سرمایه در گردش واحدهای تولیدی را تحت تاثیر قرار داده و این فرایند موجب کندی عملیات واردات مواد اولیه گشته است، ضمن اینکه ارائه وثیقه جهت ارائه برگ سبز توسط بانک عامل نیز ضرورت دارد.

۷- با توجه به تغییر نرخ محاسبه ارز ترجیحی از ۴۲۰۰ تومانی به ۲۸۵۰۰ تومانی همچنان جهش نرخ تثبیت نشده، نیازمندی به تزریق نقدینگی بیشتر بانکها به صنایع دارویی یا کالاهای اساسی وجود دارد و بعضاً نرخهای فروش دستوری با افزایش نرخهای سربار، امکان تولید را توجیه پذیر نمی سازد و موجب کمبود خواهد شد.

۸- اطلاع رسانی و هماهنگی مناسب بانک مرکزی با بانکهای عامل و شعبات ارزی جهت تخصیص ارزهای مورد نیاز وجود ندارد که این موضوع باعث سردرگمی شرکتها و متصدیان بانکی با وجود سامانه های متعدد و تدوین بخشنامه های پیچیده و از دست رفتن فرصت لازم برای چابک سازی نظام تولید و عرضه شده است.

۹- با توجه به اعتبار شش ماهه ثبت سفارش، در بسیاری از موارد نیاز به تمدید ثبت سفارش وجود دارد که همراه با هزینه های بسیار زیاد می باشد و دریافت این هزینه بدون مستند قانونی صورت می گیرد.

۱۰- وزارت صمت نیز با اعمال سقف سابقه واردات اجازه ثبت سفارش کالا را نمی دهد و تعیین سقف سابقه برای واردات توسط صمت (و نه سازمان غذا و دارو) منتج به کمبود دارویی و اقلام اساسی می گردد.

۱۱- اصلاح گروهها و تغییرات یکباره است که در گروههای کالایی برای تخصیص نوع ارز اتفاق می افتد و روند تخصیص را از آنچه هست، طولانی تر می کند و اعمال این تغییرات نیز طولانی مدت و زمان بر می باشد. این اقدام موجب ابطال فیش آماری و الزام واردکننده به طی کردن کلیه فرایندهای وارداتی می شود. به گفته سازمان غذا و دارو و سازمان دامپزشکی در جلسه کارگروه تخصصی، این تغییر گروههای کالایی بدون کسب نظر از دستگاههای ذیربط زیر مجموعه وزارتخانه ها که متولی امور

دستور جلسه هشتاد و هفتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

<p>کالاهای اساسی هستند، صورت گرفته است.</p>	
<p>جلسه کارگروه تخصصی جهت بررسی این موضوع در تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۸ و با حضور نمایندگانی از کمیسیون های اتاق ایران، اتاق های مشترک ایران و امارات، ایران و ترکیه، مرکز پژوهش های مجلس، سازمان توسعه تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان غذا و دارو، سازمان دامپزشکی، کانون بانک ها و موسسات خصوصی، صرافی بانک مسکن، سندیکای تولیدکنندگان داروهای دامپزشکی ایران، سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران و شرکت های دارویی برگزار شد. در این جلسه علیرغم دعوت از بانک مرکزی نمایندگان آن سازمان در جلسه حضور نداشتند. اهم نظرات دستگاه های متولی حاضر در جلسه به شرح ذیل است:</p>	
<p>صالح عسگری، معاون سازمان توسعه تجارت:</p>	
<p>مطابق مصوبه چهاردهمین جلسه شورای هماهنگی اقتصادی دولت در مرداد ماه سال ۹۷ در ماده ۳، مدیریت مصارف ارز به وزارت صمت داده شده است. بر این مبنا کمیته ماده ۳ شکل گرفت و در سال های بعد نیز این مصوبه تمدید شده است و امسال نیز در دستور قرار دارد ولی هنوز تمدید نشده است. کمیته ماده ۳ چون این مسئولیت را بر عهده دارد، سایر دستگاه ها تغییر و یا ضوابط خود را به وزارت صمت اعلام می کنند. هر تغییر از جمله گروه کالایی، ضابطه روی کد تعرفه ها و منشا ارز در این کمیته تصمیم گیری می شد. به لحاظ سیستمی مقررات گذاری در تجارت در سازمان توسعه تجارت است و تغییر سیستمی گروه های کالایی توسط دفتر مقررات واردات و صادرات ابلاغ و توسط سامانه جامع تجارت اجرا می شود.</p> <p>شایان ذکر است در دی ماه سال گذشته بانک مرکزی نرخ تثبیت ارز را اعلام نمود. این نرخ کلی بود یعنی نرخ اعلام شد که نرخ محاسبه ارز کالاهای اساسی و ضروری ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان می باشد. ولی چقدر از منابع ۲۸۵۰۰ به چه میزان از مصارف قرار است که تعلق گیرد؟ لذا این موضوع می بایستی احصا می شد. پس باید گفته می شد که کدام کد تعرفه هایی در این منابع و مصارف می گنجد. این باعث شد که جلساتی در سطح معاون و قائم مقام وزیر (وزارت بهداشت، صمت، وزارت نفت و جهاد کشاورزی و بانک مرکزی) در بانک مرکزی برگزار شود و جمع بندی منابع و مصارف ارزی صورت گرفت و این گروه کالاهایی؛ خروجی آن جلسات می باشد. این موضوع به زودی ابلاغ هیات دولت نیز می شود که دولت چقدر منابع از ارز ۲۸۵۰۰ دارد. این مقدار منابع به کالاهای اساسی داده می شود که ۶۰ درصد متعلق به وزارت جهاد کشاورزی است که عمده متعلق به ۱۲ قلم کالا با ۴۲۶ کد تعرفه) می باشد. ۳۰ درصد متعلق به وزارت بهداشت است و حدود ۱۰ درصد متعلق به وزارت صمت بوده است. در وزارت صمت متعلق به ۵ قلم کالا است (روغن موتور، پوشک بچه، کاغذ، شوینده و ماده اولیه لاستیک و لاستیک ماشین های سنگین) با ۱۰۰ کد تعرفه ولی برای وزارت بهداشت نزدیک به ۲۰۰۰ کد تعرفه در دارو و تجهیزات پزشکی می باشد. حالا تنها راه بانک مرکزی برای اینکه یک عده در تالار اول و یک عده در تالار دوم معامله ارز داشته باشند، تغییر گروه کالایی بوده است. برای این کار جلساتی با حضور نمایندگان این دستگاه ها به مدیریت آقای نیازی برگزار و صورت جلسه شد که آن چیزی که قرار است به آن ارز ۲۸۵۰۰ داده شود، در گروه ۲۱ و مابقی در سایر گروه ها قرار می گیرند و گروه ۲۲ آن است که ظرفیت دوگانه دارند. بدین معنا که یک ماده ای مصرف ماده اولیه دارد و در جای دیگر استفاده دیگر می شود و نظر دستگاه را داشته باشند تا در تالار اول معامله شوند و در غیر این صورت در تالار دوم معامله می شوند. لازم به ذکر است از</p>	<p>جمع بندی جلسه کارشناسی</p> <p>.....</p>

آنجایی که ثبت سفارش در چارچوب انجام نمی شود لذا الزام نظر دستگاه گذاشته شده است؛ به طور مثال برای یک صنعت ۲۰۰ میلیون ارز بیشتر نیست ولی ثبت سفارش آن باز است و بیشتر انجام می شود؛ لذا متولی ارز ۲۸۵۰۰ باید نظر بگذارد و اولویتها را مشخص کند. قهراً هم قیمت زمانی که قیمت ارز پایین است تقاضا برای ارز زیاد می شود. (در وزارت صمت ۱۴ میلیارد یورو بیشتر ثبت سفارش انجام شده است در وزارت بهداشت ۳۰ درصد بیشتر ثبت سفارش شده است). مشقات تأمین ارز هم زیاد شده است لذا واردکننده ثبت سفارش زیاد انجام می دهد. ارز ترجیحی هم بدین علت ایجاد شد که سیاستگذار در حوزه کنترل بازار، وزارتخانه متبوع می باشد تا قیمتها برای کالاهای اساسی و تورم کنترل شود، به طور مثال مطابق محاسبات انجام شده ۷۵ درصد واردات وزارت بهداشت ارز ۲۸۵۰۰ دریافت می کند و این محاسبه از کل واردات سالهای قبل و میزان رشد سال جاری به دست آمده و این میزان توسط خود وزارت بهداشت اعلام شده است. اما میزان تأمین ارز مطابق تولید است یا خیر و یا مدت زمان تأمین شبیه سال قبل نیست یا خیر؟ از جمله مشکلاتی است که می باست مرتفع شود. وزارت صمت نیز موافق دریافت و سپرده گذاری ۵ درصدی در ایجاد ثبت آماری نمی باشد و با بانک مرکزی توافق کرده ایم که در مورد واحدهای تولیدی برداشته شود. متأسفانه علی رغم اقداماتی که انجام شده همچنان موفق به خروج تولیدکنندگان از این قانون نشدیم؛ البته هنوز موضوع در دستور کار بوده و دنبال می شود.

آصف مهدوی، نماینده سازمان غذا و دارو:

وزارت صمت یک دفعه اولویتهای گروه کالایی را عوض می کند، حالا چه در دارو و چه در تجهیزات پزشکی، در ادامه به مشکلاتی برخورد می کنیم. یعنی باید دوباره هماهنگی را انجام دهیم. این تصمیم گیریها در وزارت بهداشت و در خود سازمان غذا و دارو انجام بگیرد تا اینکه به وزارت صمت سپرده شود. چون الان مسئولیت نظارت بر ارز را از ما می خواهند، مصرف کمبود رو ما باید جوابگو باشیم. بنابراین نباید در جای دیگر تصمیم گیری شود. علاوه بر سازمان غذا و دارو، صمت نیز بر روی گروههای کالایی نظر می دهد.

سازمان غذا و دارو سهمیه محدود ارزی ۲۸۵۰۰ برای کالاهای اساسی دارد و به ناچار باید در تخصیصها اولویت بندی صورت بگیرد و این کار در کمیته داخلی سازمان غذا و دارو انجام می شود. در سازمان روزانه لیستها را رد می کنیم. از کل سهمیه ارز وزارت بهداشت ۱۸۰۰ تأمین شده است، لذا نصف سهمیهها تأمین شده است. سازمان همه پارامترها را بررسی می کند و تصمیم برای این ارز محدود گرفته می شود تا کنترل هم به صورت مناسب باشد. لذا پیشنهاد می شود اجازه دهند ارز حاصل از صادرات را راحت تر مصرف کنند یا ارز اشخاص را تا سقف مشخص استفاده کنند. حضور وزارت صمت، معدن و تجارت در فرآیند کار و روند تخصیص ارز و تعیین گروههای کالایی دارو، موجب پیچیده شدن آن شده است.

بابک عسگری، نماینده سازمان دامپزشکی:

تغییر گروه کالایی بدون اطلاع سازمانهای زیرمجموعه وزارتخانهها که متولی هستند رخ داده است و به یک شبه اتفاق می افتد و این تغییرات طولانی مدت است و ۶ ماه طول می کشد و از پارسال واردکنندگان داروهای دامی از گروه ۲۲ به گروه ۲۱ آمدند و مجدداً در حال تغییر هستند و این زمان هم طولانی است.

دستور جلسه هشتاد و هفتمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

<p>۱- دستگاه های اجرایی متولی (وزارت بهداشت، سازمان غذا و دارو، وزارت صمت، جهاد کشاورزی، سازمان دامپزشکی) هر منابع ارزی را فارغ از تالار اول و تالار دوم به صورت آنلاین، سیستمی، منظم و شفاف اعلام نمایند تا ثبت سفارش ها براساس آن انجام شود. به عبارت دیگر از آنجایی که منابع ارزی دولت محدود بوده و اولویت های تخصیص هم مشخص است باید نظم و ترتیب خاصی بر کار ایجاد شود تا از وقفه ها در تخصیص ارز جلوگیری به عمل آید.</p> <p>۲- تغییر گروه های کالایی بدون اطلاع دستگاه متولی صورت نگیرد و وزارتخانه ها با کسب نظر از سازمان های متولی زیرمجموعه نظیر سازمان غذا و دارو و سازمان دامپزشکی اقدام نمایند.</p> <p>۳- هزینه تمدید ثبت سفارش ها برای گروه کالایی ۲۱، با نرخی پایین تر محاسبه شود که پیشنهاد بخش خصوصی یک چهارم هزینه ثبت سفارش می باشد.</p> <p>۴- از مسدود شدن وجه در زمان ثبت اولیه درخواست تخصیص ارز (۵ درصد اولیه) برای کالاهای اساسی خودداری گردد.</p> <p>۵- کارگزاری های بانک مرکزی تثبیت شوند و به مدت یک سال تغییر نکند تا از سردرگمی واردکنندگان جلوگیری شود. در صورت تغییر اطلاع رسانی به تمامی ذینفعان به صورت عمومی و فراگیر در سامانه های عمومی صورت گیرد.</p> <p>۶- اجازه واردات بدون انتقال ارز با حد ۱ میلیون دلار با قابلیت تمدید در سال برای هر کارت بازرگانی با حداقل سابقه ۵ ساله جهت تأمین کمبودهای مورد نیاز صنعت داده شود.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱- بخشنامه شماره ۰۱/۲۶۱۶۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ بانک مرکزی</p> <p>۲- نامه شماره ۱۱۸۰/ص/۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۱ اتاق بازرگانی ایران و امارات</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>